

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, ktsz. tagdíja, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják. r

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Egyesülésben van az erő!

Irta: Gyalul Sándor.

Midőn fenti címen gazdatársaimhoz fordulok, arra kérem változtatásnak eddigi politikájukon, mely inkább széthúzó, mint összetartó és zárt sorokban tömörülünk a gazdasági egyletek zászlaja alá.

A gazdák jórésze elégedetlen és nincs megelégedve a gazdasági egyletek működésével. E hangok — sajnos — kívülről hangznak el, holott bent az egyletekben kéne kiárni a panaszokat, sérelmeket és ott kölcsönös diskussiók után kialakulna a helyes, a jó.

Előre kell azonban bocsátanom, hogy a hiba nem az egyletekben keresendő, hanem az egyes gazdáknak és a gazdatársadalom jórésztében. A gazdák között nincs meg a kellő lelkesedés és érdeklődés az egylet ügyei iránt. Hiányzik az érdeklődés erkölcsiökben és anyagiakban egyaránt. Nem vesznek tevékeny részt az egylet ügyei iránt, választmányi, avagy közgyűléseken kicsi az érdeklődés, úgyhogy kétségbeesztően ezen közöny.

Hiányzik az anyagi támogatás, — nem is beszélve a köz érdekében teendő módosabb gazdák anyagi támogatásától — elég, ha arra hivatkozunk, hogy azt a minimálisnak mondható egyleti tagdíjat sem szívesen fizetik és csak többszöri felszólításra tesz eleget a tagok egy része eme kötelezettségének.

Sokan több évi hátralékban vannak ma is a tagdíjakkal. Az egylet által kiadott lap külön támogatásra szorul úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

Milyen egyszerű dolog volna, ha minden gazda saját tapasztalatait, eredményeit, különleges módszerét pár sorban közölné a szaklapokban. Sok hasznos, praktikus és helyes eljárás válhatna közkinccsé és az egyesek által elért eredményekkel, a mai nehéz gazdasági viszonyok között, mennyien boldogulhatnának jobban.

Viszont panaszát, jéjját, baját, termelési nehézségeit elpanaszolva, mennyi hasznos tanácsot, útmutatást, utbaigazítást kaphatnának, melyet hasznosan alkalmazva, kedvezőbb helyzetbe kerülnének. Így azonban „néma gyermeknek anyja sem érti szavát“.

A mai szerény keretek között megjelenő szaklapok mennyivel szebb, nagyobb és értékesebb tartalommal jelenhetnének meg ezáltal, természetesen különösen akkor, ha az előfizetők száma megsokszorozódna. Az a kis előfizetési díj csekélység, viszont a nagy előfizető gárda nagy erőssége volna a lapnak és ezáltal a gazdatársadalomnak.

Ha számba vesszük az egyleteket azonnal szemünkbe ölik, hogy mily szűkös anyagiakkal dolgoznak és hogyan küzdenek fennmaradásukért. Szinte hihetetlen, hogy mily emberfeletti munkát fejtenek ki szerény anyagi viszonyok között.

Gazdatársak! A fentiekben őszintén fel-

tártam egyleteink szomorú helyzetét és kérvényekkel szívellejték meg az elmondottakat és közös vállalt munkával mentjük meg a már lőnk szélére jutott egyleteket a végpusztulástól.

Amit egyesek egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen és anyagi áldozatok árán tudnak elérni, azt zárt sorokban hamar és könnyen tudja elintézni a gazdasági egylet.

Tömörüljünk, egyesüljünk, amíg nem késő, mert egyesülésben van az erő.

Cluj—Kolozsvár, 1927 február hó.

A mezőgazdasági termények kiviteli illetékének leszállítása.

Az export lehetőségek megszorításával szemben az Erdélyi Gazda hasábjain számos cikkben nyilvánítottuk megindokolt állásfoglalásunkat. Több ízben fordult egyesületünk is a kormányhoz a mezőgazdaságot érdeklő vármok leszállítása, illetőleg eltörzése érdekében, sőt külön memorándumban is kérte több ízben egyes speciális ágazatok termékei számára az illetékek leszállítását, így a bor, vaj stb. számára. Mindaddig kéréseink teljesítésekor igen szűkös mértékkel mértek, ez alkalommal azonban arról számolhatunk be, hogy a gazdasági főtanácsnak a kiviteli illetékek leszállításáról készített tervezete több gazdasági termény illetékének részben való leszállítását tartalmazza. Így a vágott hus exportilletékét kilogrammonként az eddigi 5 lejről 2.50 lejre, a huskon zerv és szalámi 3 lejről 1 lejre, turó 20 lejről 5 lejre, zsír 20 lejről 7 lejre, élszárnyasok 15 lejről 5 lejre, vágott szárnyasok 15 lejről 3 lejre, tojás, nyáron 1 lej, télen 2 lej (eddig nyáron 1 lej, télen 3 lej), sajt 7 lejről 2 lejre, juh- és tehénvaj 15 lejről 5 lejre, szárított hagyma 2000 lejről 1000 lejre per vagon, burgonya 7000 lejről 3500 lejre, kidolgozatlan nyersbőrök 20 lejről 10 lejre, juh- és berbécsbőrök 30 lejről 15 lejre, sózottbőrök 30 lejről 15 lejre, szárított bőrök 40 lejről 20 lejre, gyapju 15 lejről 5 lejre, borseprő illetékét 5000 lejről 1000 lejre kívánja leszállítani a tervezet. A tölgyfahordók exportilletéke az eddigi 3 lej helyett 1 lej lesz hektoliterenként.

A gazdasági tanács javasolja, hogy a vámtarifa 82., 83. és 84. szakaszaiban foglalt állabőrök kiviteli illetékeit törölje el a minisztertanács.

Hasonlóképpen eltörlik a bor kiviteli vámját, szárított alma és körte, növényi olajok, olajpogácsák, bort tartalmazó tölgyfahordók exportilletékeit is. A diónál, cukornál és a többi szárított gyümölcsöknél az eddigi illetékek továbbra is érvényben maradnak. Az új illetékek a hivatalos lapban való megjelenés napján lépnek életbe.

Ezek a redukciók sajnos még mindig nem segítenek a mezőgazdaság helyzetén. Segítségszámba az menne, ha a kiviteli illeté-

keket teljesen eltörölnék. A még ma is magas vámtételekhez annyi taxa, szállang járul, hogy ezek a redukciók vajmi kevés mérséklést jelentenek a gyakorlaiban. Reméljük, hogy a leszállítás csak bevezetése egy komolyabb agrár-érdekvédelmi vámpolitikának.

Komlótelepítési üzemi adatok.*

Irta: Dr. Cséser Lajos.

Az elmúlt 1926. évben a magyar komlótermelés kerekén 12 millió koronán kelt el m. mázsánként átlagban, a legalacsonyabb ár 10 millió korona volt, a legmagasabb 15 millió korona per q. Ezen árak hatása alatt Magyarországon állami támogatással új komlótelepítési akció indult meg 1925. őszén, eddig 100 k. h. lesz a tavasszal beültetve. Miután valaha Erdély jeles kertjeiben tanultam és gyakoroltam a komlóművelést és mert így messziről úgy vélem, hogy a felújítás régi, kedves hazámban is időszerű: itt közlök némely telepítési és üzemi adatot, talán erdélyi gazdatársaimat is érdekelni fogja, hogy ma mibe kerül egy k. h. komlótelep.

A következő sorokban szükségesnek tartom, hogy az új telepítőket tájékoztassam egy kat. hold komlótelep beállításához szükséges munkaerők mennyiségéről, különböző munkák időtartamáról, a telepítéshez szükséges anyagokról, majd felsorolom egy a telepítési munkák, valamint a felhasznált anyagok költségei értékét, természetesen csak átlagos számokban, schematikus tételben, amiként azokat az 1926—27. évi lehetőségekből merítettem. Az alább közölt adatok és a számítások tehát csak irányszámok, azok a valóságban ország-szerte igen változóak lesznek.

A) Egy kat. hold komlótelep beállításához szükséges munkaerők és munkaidő adatai.

1. A komlóskert talajának 35—40 cm-nyire megművelése, ősszel vagy kora tavasszal: a) traktorral 1½ nap, egy gépkezelő, b) egy négyes iga mélyítő ekével: 2—3 nap, 2 béres és 1 négyes iga fogat.

2. Egy kat. hold komlótelep formálása, felmérése, elegyengetésére: 2 munkanap, 2 férfimunkás, 1 béres és egy boronafogat.

3. 90—100 drb. oszlop helyének négyzetes hálózatszerű kijelölése, ugyanott az oszlop-tartó gödrök kiásása; továbbá a 90—100 drb. komlófa beállítása, ledöngölése, azután a sodronyanyag kivágása, felrakása és kifejezése, a komlótábla szélén az 5—6 horgonytuskó beásása és feszítő, vastag dróttal való felkapcsolása a szélső oszlopokhoz, összesen 8—10 férfi munkás és egy szak(elő)munkás, két lófogat. A lugasrendszer felállítási munka egymásután, de egyhuzamban történik, mihelyt a tavaszi időjárás engedi.

* Régi kedves munkatársunktól vettük e cikket, melynek olvasása bizonyára sok gazdatársunkban fog kellemes emlékeket felidézni.

„Gazdák” Általános biztosító
Részvénytársaság.

Székhelye: Arad. Hivatalos irodák: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszombat. Elitogad tűz, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállítási és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

4. Ültetés előtt a komlóskert újból elboronálandó, utána az ültetési hálózat jelölendő ki a felületen, kat. holdanként 3300—3400 dugvány elültetéséhez kell 3—4 munkanap, 2 férfi, 6—8 női munkás. Ez a munka csak az idegenből szerzett komlódugványok megérkezése után, március első felében történik.

5. Ha már első év tavaszán felvezetjük az indákat a dróthálózatra, ugy ezen munkához kell kat. holdanként 2—3 nap, 4 férfi és 4 női munkás és 35—40 kgr. komlósineg.

6. Egy kat. holdra kell 90—100 drb. 7 méter hosszú telefonoszlop, 15—16 cm. közép-átmérővel. Legjobb az akácfa, de minden más keményfa is alkalmas. Az oszlop alsó vége megpörkölt és 120 cm. magasan bekátrányozandó.

7. Kell egy kat. holdra 350—370 kgr. 5—6 milliméter vastagságú horganyozott huzal, az oszlopfejek összekötésére és a szélek lehorgonyozására.

8. A komlósorok felett huzandó hálózatra kell 300—350 3—4 milliméteres vastagságú vékonyabb cinkezt drót.

9. Kell a telep szélére kat. holdanként 6—10 drb. tuskó vagy téglakolonc a lehorgonyozás céljaira.

10. Kell még a lugasrendszer felállításához 2—3 drb. hét méteres létra, 2 drótfeszítő csiga, kalapácsok, harapófogók, drótvágók, kampós és acélszegek stb.

B) Egy kat. hold komlóstelep felállítási munka- és anyagköltségei:

1. Őszi 35—40 cm. mély művelés, vagy traktorrigolozás az új komlótelepen: 800—900 ezer korona (64 pengő).*

2. Tavasszal a komlótelep felületének egyengetése, a sodronytartó oszlopok helyének beosztása: 250 ezer korona (20 pengő).

3. Kell egy kat. holdra 3300—3400 drb. komlódugvány (idegen helyről) drb-ja 500 kor. = 1.800 ezer korona, csomagolással, vasúti fuvarral (144 pengő).

4. Száz drb. komlófa 7 méteres á 70 ezer kor. = 8 millió korona (640 pengő).

5. A komlófák előkészítése, helyben való szállítása 250 ezer korona (20 pengő).

6. Az oszlopfejek összekötésére és lehorgonyozására szükséges 6 m/m vastagságú horgony drót kat. holdanként 350—360 kgr. á 8 ezer korona, összesen 3.500 ezer korona, bele számítva a vasúti fuvar: 280 pengő.

7. Komlónövénytartó hálózat felrakására kell 300—350 kgr. 4 m/m vastag horgonyozott drót á 7 ezer kor. = 3 millió korona (240 pengő).

8. Kat. holdanként 6—8 drb. fatuskó, vagy téglakolonc a táblaszélek lehorgonyozására á 30 ezer kor. = 300 ezer korona (24 pengő).

9. Zsinegtartó facövek, minden komlóió mellé, 150 ezer korona (12 pengő).

10. Az egész oszlopsodronyrendszer felállítási költségei: gödörásás, oszlopbeállítás, sodronyfelrakás és az egész dróthálózat kifeszítése 4 millió 500 ezer korona (360 pengő).

11. Az ültetési hálózat kijelölése, dugványültetés, felzsinórozás 1 millió 400 ezer korona (112 pengő).

12. Feszítő csigák, létrák, kézi eszközök, vas- és drótszegek stb. és előre nem látható költségekre 1.500 ezer korona (84 pengő).

Egy kat. hold telepítési költsége 25 millió = 2000 pengő.

Jegyzet. Egy meglévő gazdasági épületbe (magtár, szln. csűr) beépítendő mesterséges (fűtött) komlószáritó vasszerkezet költsége stb. egy kat. holdra hozzávetőlegesen számított költségrészlete 5 millió korona (400 pengő).

Esik egy kat. holdra 30 millió korona (2400 pengő).

Mini közleményem elején jeleztem ezek az adatok és számítások csak hozzávetőlegesek, inkább schemák, melyekhez minden telepítő a maga gazdasági viszonyai szerint alkalmazkodik. Üzemiánlag úgy kellett beállítanom,

* 380 korona = 1 L., 33 L. = 1 pengő, 12500 korona = 1 pengő.

hogy a gazda minden tételt idegenből szerezz be.

A komlótelep beállítása kora tavasszal, vagy késő ősszel történhetik, amidőn a gazdasági (béres) erő is rendelkezésre áll; nagy költségtétel a komlófa beszerzése, ahol helyben nincsenek fasorok, ligetek, vagy erdő. Jelentős költségtétel a kétféle drót beszerzése, továbbá körülményes a komlódugvány szükséglet beszerzése, mert a még meglévő hazai kertekből a tavaszi metszés után várható dugványtermést saját telep kibővítéséhez tartogatják; az egész komlótelepítési akciót irányító komlószevetkezet azonban már lekötött bizonyos drótmennyiséget közvetlen egy hazai gyártól és lekötött több százezerre menő komlódugványt, részben Lengyelországban részben egy régen és jelesül termelő délbácskai 100 kat. holdon felüli óriási komlótelepről, egészséges komlókertekből.

Erdélyi magyar gazdaifjak tanulmányi kirándulása Németországba.

A magyarországi fiatal gazdageneráció már 3 éve jár ki Németországba a német birodalmi fejlett mezőgazdasági viszonyokat, előrehaladott üzemtechnikát, állattenyésztést, agrárintézményeket tanulmányozni. A Németországban kintjárt ifjak hasznos gyakorlati tapasztalatokra tettek szert, zászlóvivői lettek a falusi kultúrának otthon. Ez a körülmény arra indította az Erdélyi Gazdasági Egyesületet, hogy megkísérelje a magukra hagyatott erdélyi magyar fiatal gazdákat is hozzájuttatni a termelés, fejlődés lehetőségéhez. Ennek a kísérletnek eredményeként közölhetjük a korlátozott számban rendelkezésre álló németországi helyekre az idén első alkalommal 4—5 gazdaifju volna elhelyezhető. Közülök esetleg három díjtalan ellátásban részesülhetne az ottartózkodás ideje alatt és mint családtagok vennének részt a gazdasági munkákban, úgy mint általában a német gyakornokok. Az anyagiakban tehetségesebb ifjak havi 80—100 márka ellátási díj ellenében volnának elhelyezhetőek. Az elhelyezés tartama lehet egy félév, vagy egy év.

Rendes körülmények között tavasztól őszig szoktak tartani ezek a tanulmányutak és az idén is Budapesten gyülekezve kb márc. 20-án kelnek utra a vállalkozó szellemű és tanulni vágyó fiatal gazdák. Csak olyan 17. életévüket betöltött gazdaifjak jelentkezhetnek, kiknek szülei önálló gazdasággal bírnak, tagjai az E. G. E. nek, esetleg a helyi Gazdakör, a Hangya, vagy Hitelszevetkezet is ajánlják.

A bejelentéskor közzendő a jelentkező neve, pontos címe, életkora, vallása, iskolai végzettsége, a szülői birtok helye, nagysága. A részvételi díj a mai valutáris viszonyok mellett kb. 7800—8000 lej, mely összegnek fele a felvétel alkalmával, fele pedig 1927. szept. 25-én esedékes. A résztvételi díjban benne foglalatik az oda és vissza utazás, (kivéve Erdélyből Budapestig való utat és vissza), valamint a vizumok költsége is, ezenkívül hazaérkezés előtt egy 10 napos németországi gazdasági tanulmányut költségei is. Mivel csak igen korlátozott hely áll rendelkezésre és a felvételt a jelentkezések sorrendjében történik, kívánatos, hogy az érdekeltek mielőbb jelentkezzenek az E. G. E. titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila utca 10.) Jelentkezési határidő február 20.

Ismét kapható

a Rriegner-fele REPARATOR

hűlés, csuz, közvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210 lei utánvétellel küld a főraktár:

Farmacia FLOHR Cluj.

EGYLETI ÉLET.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összeg küldettek be:

1926. évre 100 L. tagdíj pótlást fizetett: Pethő György Szatmárnémeti, Vecsey László Gyér, Sipos Sándor Ozsdola, Gazdakör Hosszúfalú, Hangya, Nagy István Csiktapolcza.

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Dancs Sándor Maroscsesztve.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Dancs Sándor Maroscsesztve.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Klein Albert Szlnérváralja, Buding Gyula Billéd, Vármegyei Gazdasági Egyesület Székelyudvarhely, dr. Szalay Géza Vojtek, Prepeliczay Jenő Szilgetfalú, Gyertyánfy Andor Gyér, Gazdakör Középlak, Vecsey László Gyér, Tanka Béla Kövend, Gazdakör Hosszúfalú (100 L.), Hangya (150 L.), Nagy István Csiktapolcza.

1927. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Pataki András Várfalva, Greger György Segesvár, Mihály Lajos Nagyenyed, Nagy Ferenc Tövis, Pethő György Szatmárnémeti, Kovács Béla, Dely Andor Kolozsvár.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: gr. Wass Béla Mezözah, Pataki András Várfalva, Klein Albert Szlnérváralja, Buding Gyula Billéd, Borbély N. Miklós Torda, Vármegyei Gazdasági Egyesület Székelyudvarhely, Greger György Segesvár, Hitelszevetkezet Köpecz, Mihály Lajos Nagyenyed, dr. Szalay Géza Vajtek (100 L.), Prepeliczay Jenő Szilgetfalú, Gyertyánfy Andor Gyér, Nagy Ferenc Tövis, Gazdakör Középlak Pethő György Szatmárnémeti, Vecsey László Gyér, Tanka Béla Kövend, Dely Andor Kolozsvár, Hangya, Nagy István Csiktapolcza (100 L.).

Kérdés — felelet.

A tarack (vadperje) irtása.

Kérdés: A földemben nagyon sok a perje, mindent elnyom, amit belevetek, hogyan kellene azt kiirtani? S. A.

Felelet: A tarackfü (tarackbuza, vagy vadperje) igen kártékony évelő gyom, amely ellepi a földet és elnyomja a gazdasági növényt. Ott szaporodik el nagyobb mértékben, ahol rendszertelenül gazdálkodnak, vagyis ahol helytelen egymásutánban (rossz vetésgörög) termelik a növényeket. Ott, ahol a gyomnevelő kalászos növények után gyomirtó növényeket (kapás, zöldtakarmány) termelnek s a földet helyesen művelik, a tarackot rendszeresen lebuktatják, ott a tarack (perje) nem tud elhatalmasodni. A tarackot vagy kapás növény termesztése (burgonya, tengeri) és gondos megművelése, kapálása által lehet kiirtani, vagy pedig olyan takarmánynövény termesztése által, amely a földet jól beárnyékolja. Ilyen takarmánynövény a sűrűn vetett szentivánrozs, zabosbüköny, vagy pedig a biborhere. A fő, hogy a tarack kiirtására szánt takarmánynövény jól sűrűn vetessék, hogy az jó sűrűn nőjön, hogy a tarack, mely később indul fejlődésnek, teljesen kipszutiljon. Sok helyen a biborherét véteven tavasszal vetik. A tavasszal vetett biborhere gyenge termést ad, amely a tarackot nem fogja elnyomni. Csak az ősszel vetett biborhere fog ennek a célnak megfelelni. A takarmánynövény vetett őszi rozs és biborhere korán, már május elején kaszálható. A kaszálás után a földet még háromszor megszánthatjuk a buza alá s ezekkel a szántásokkal is írthatjuk a még megmaradt tarackokat. Az első szántást sekélyen rögtön a növény lekerülte után kell elvégezni, a második szántást a föld beeredése után és lehetőleg min-míg száraz időben végezzük azért, hogy a tarack zsiros gyökere kiszáradjon, elpusztuljon.

Rolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs. Cluj-Rolozsvár, Piata Untrei (volt Mátyás király-ter) 7. sz.

Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetei: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybanja — Áruraktárak a vasúti állomások mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámit, átutalásokat teljesít, mindentféle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.

Vegyes közlemények.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása január hóra vonatkozóan az időjárást illetően a következő megfigyeléseket tette: a maximális légnyomás 728.3 volt 27-én, a minimum pedig 707.1 a hó 5-én. A legnagyobb meleget +8.0° C-t 5-én és 6-án észlelték, a legnagyobb hideg pedig 9-én -21.5° C volt. A január havi középhőmérsékletet -3.78° C-ban állapították meg. A legnagyobb csapadék 6-án 7.0 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 26.5 mm. A csapadékos napok száma 8 volt.

Személyi változások a Bodfalusi cukorgyárnál. Grassl Gusztáv a bodfalusi cukorgyár igazgatója hosszú munkás élet után nyugalmába vonult. Helyét Seff György tölti be, aki éveken át a Marosvásárhelyi Cukorgyár műszaki igazgatója volt. Grassl Gusztáv igen értékes munkát végzett a cukorrépa termesztés fellendítése terén és igyekezett a gyár érdekeit harmoniába hozni a gazdák érdekeivel. Ha volt is olykor valami surlódás és ellentét, a tőle telhető eszközökkel és módokkal igyekezett azokat mindenben elsimitani. Mi veszteségnek tartjuk távozását és a legkellemesebb emlékeket őrizzük felőle továbbra is lelkünkben. Kívánjuk, hogy a hátralevő éveit a legnagyobb megelégedésben töltsse szerettei körében. Szeretnők remélni, hogy utóda Seff György hasonló szellemben fogja az ügyeket vezetni és ép úgy szíven fogja viselni a termelők érdekeit, amilyen lelkiismeretesen a gyárat is vezeti.

Szindikátus a kisajátítási kötvények lombardozására. A kisajátítási kötvények megkezdett kiosztásával kapcsolatosan — a hírek szerint — Marosvásárhelyen egy szindikátus alakításának tervét vetették fel, amely szindikátus átvénné a tagjai által kapott kisajátítási kötvényeket és kamatozás céljából 5 nagyobb pénzügyintézetnél helyezné el, amelyek azután ezen kötvényekre lombard kölcsönt nyújtanának az elhelyezett összeg erejéig a szindikátusi tagok részére. Ez a mozgalom jelenleg van kialakulóban és mint értesülünk már számos földbirtokos bejelentette részvételét.

A kisajátított területek átlagára kat. holdanként 1650 lei. A hivatalos kimutatások szerint 5.914.019 hektárnyi földet sajátítottak ki az egész ország területén. Mindössze 16 milliárd lej tesz azoknak az államkötvényeknek az összege, amelyekkel a volt tulajdonosokat „kártalanítják”. Hektáronként átlag 2700 lejre becsülték tehát a kisajátított földeket és mivel egy hektár 1.73 kat. hold, — kataszteri holdanként a megváltási ár 1650 lej. Ez egy elenyészően csekély töredéke a föld tényleges értékének.

Biztosítás. A biztosító társaságoknak az új esztendőben a biztosítatlan falusi tömegeknek megnyerése a főfeladatuk. A könnyű üzletszerzés lehetősége a múlté és az új biztosítási törvény életbelépése után csupán azok a jól megalapozott, szolid üzletelvet követő társaságok fogják helyüket megállani, melyek céltudatos újjászervezéssel kiépítik, felfrissítik falusi organizációjukat. *A falusi közönség nagy tömeget ma is biztosítatlanok és az ország igen sok helyén még ma is gyakori eset, hogy épületeket nem biztosítanak tüzkár ellen. Jégbiztosításban ugyanez a helyzet, mert a kisgazdák körében a jégbiztosítás még mindig szórványos. A betöréses lopás elleni biztosítás sincs kellőképpen meghonosodva. A balesetbiztosítási ágazat a háború alatt ugyszólván megszűnt és azóta is csak nehezen tudott lábra kapni. Az élethossziglani vasúti baleset biztosításnak is nagy tere volna, már csak az olcsó díjak mellett is. Az életbiztosítás szintén tág teret ad a biztosítók működésére. Míg a külföldön az életbiztosítási díjjal járó kötelezettségek minden családtag számára olyan természetes kiadási tétel, mint pl. a házbér, addig nálunk az ország kereső férfi lakossága közül legfeljebb ha 2-3%-nak van megfelelő életbiztosítása. Az új esztendő egyik vezető gondolata tehát a szervezés és vele karöltve a biztosítatlan*

vidékek biztosítása kell, hogy legyen. Ebből a célból saját érdekünkben is segítségére kell lennünk a társaságoknak és elsősorban a Gazdák Biztosító Intézete R.-T.-nak, hogy kiépítse szervezetét, mert a több biztosítás azt olcsóbbá is teszi és a sok biztosítás a közbintonságot is természetesen csökkentvén a rizikót, olcsóbbítja is a biztosítást.

A „Minerva” Nyomdai Müintézet R.-T. alaptőkéjét 2 millió lejről 8 millió lejre emeli fel. A tőkeemelés keresztülviteléhez a szükséges lépéseket már megtették. Örömmel adunk hírt a „Minerva” erősödéséről annál is inkább, mint-hogy alakulása óta az *Erdélyi Gazda* is állan-dóan ottan nyomul. A „Minerva” a gazdák-zönség legbensőségtejjesebb támogatására méltó és érdemes ezért könyv, nyomtatvány és írószere-kek beszerzésére olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Tenyészbika-vásár lesz február 15-én Diosig-Diószegen. Eladásra kerül 100 drb. fehér magyar és piros tarka tenyész-igazolvánnyal ellátott apaállat.

PIA C.

Gabonádrak (feladóállomástól mm.-ként).	Erdélyben	Bánátban	Regátban
Buza	900—910	880—900	
Árpa	470—500	470—500	
Zab	430—450	430—450	
Tengeri régi			520—530
uj	430	440	360—370

Élőállatárak. Fejőstehen drb.-ja 9—10 000 lej, igásökor párja 20—21.000 lej, vágómarha kg.-ként 16—18 lej, beállítani való marha kg.-ként 18—20 lej, vágó tehén kg.-ként 16—18 lej, növendékmarháért kg.ként 13—14 lej, hizlalt exportökor (Kolozsvárt) kg.-ként 34 lej.

Borpiacon az irányzat szilárduló. A kereslet és a készletek felbecslése alapján a borárak további emelkedése várható.

MAGVAK!

Eredeti erfurti behozatal!

Garantált fajtisza és csiraképes zöldség- és virágmagvak. Arankamentes és államilag ólomzárólt lucerna- és lóheremagvak. Rétek és legelők létesítéséhez fű- és herefélések. Park és kertgyephez fűmagkeverékek.

Eredeti északnémet és hazai elit takarmányrépamagvak. Mésznitrogén, 40%-os kaliszó, szuperfoszfát m ű t r á g y á k. Kertészeti és méhészeti eszközök, állatvédelmi cikkek.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet vetőmagosztálya SIBIU-NAGYSZEBEN.

Távíratl cím: „Verkaufshalle” Sibiu. Telefon sz. 200. Árjegyzék ingyen!

Gyümölcs fákát,

gyümölcsfaanyagokat, dísz-fákat, díszcserjéket, fenyőket, rózsákat, eperpalántákat, spárgagyökereket, szőlőtőlványokat, alanyvesszőket, stb. szállítanak a legjobb minőségben

Ambosi, Fischer és Társai Falskolák és szőlőtőlványtelepek R.-T. Alud-Nagyenyed. Árjegyzék hivatalra ingyen. 3970

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Szakképzett kertész, ki a gazdaság vezetését is érti, március 1-re állást keres. Ajánlatokat a Kládó-hivatal továbbít. 4. Lokomobil S. H. P. igen jó karban, erős M. A. V. gép, Purgly gazdaságban eladó (Sofronea, jud. Arad). 5. fordsontaktor eladó Blró mérnöknl Targu-Mureş, Str. Serban Voda No. 9. 8.

Gróf Teleki Arvéd a „Növények Hasznáról”

szóló műve 270 leinek szerzőhöz, Cluj, Dorobanilor 118. postautalványozása útján kapható. *ARDELEA*

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai központi irodája január végén CLUJON, Strada Regina Maria 45. szám

alatt megnyílik, ahol az összes gyártmányokból nagy raktárt tartunk.

Mielőtt uj

malomberendezést

rendel, malmát rekonstruálja, vagy

cséplőgépet

traktort, motort, hengersizéket vásárol, saját érdekében okvetlen kérjen ajánlatot.

A legjutányosabban a legjobbkat kapja.

Érdeklődések egvelőre

RATONA OTTO

Oradea, Str. Vlahuta 27. címre küldendők. 3997

MEZŐGAZDÁKNAK!

APHIDON vértetű irtására, **SOLBAR** a körtefélék rozsdafolja, valamint egres-lisztharmat és a gyümölcsfák mindenféle gombabetegségei ellen.

Téli kezelés a legbiztosabb!

ZELIO méreggolyocskák egéirtáshoz.

ZELIO méregpaszta patkányirtáshoz.

Valamint mindennemű nitrogén-trágya és a kitűnő **FLORANID** kerli trágya.

Kapható minden szakm-i üzletben, vagy alanti címen:

ROMANIL Rt.

3949

Timişoara, I. Bánati-ház. földszint.

Kedvező alkalom

Zöld takarmányt konzerváló fasiló előállítására a 10920 sz. rom. szabadalom eladó.

Ajánlatok **RUDOLF MOSSE** fiókja Brassó, Sirul Inului 31. 9

Cukorrépa termelőknek

elsőrangú érdekük, hogy minél kiadósabb répatermést érjenek el.

Cukorgyáraknak

elsőrangú érdekük, hogy a répa cukortartalma minél nagyobb legyen.

Ez a dupla eredmény csak úgy érhető el, hogyha a répának mésznitrogént adunk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MÉSZNITROGÉN:

18–20% nitrogén, 50–60% égetett mész.

Kérjen ismertetést, tanácsot, ajánlatot a

„Nitrogén”

Műtrágya- és Vegyipar Részvénytársaságtól
Diciosânmărtin (Dicsőszentmárton.)